

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 33/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kansalaisten poliisia kohtaan tuntemuksen luottamuksen turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jyrki Kasvin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 33/2016 vp:

Miten hallitus turvaa kansalaisten luottamuksen poliisiin myös tulevaisuudessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Luottamusta poliisiin selvitetään jatkuvilla systemaattisilla mittauksilla poliisibarometrissa. Viimeisin toteutettiin vuonna 2014. Poliisibarometrissa selvitetään suomalaisten käsityksiä poliisin toimintaympäristöstä ja poliisitoiminnan laadusta. Mittauksia on tehty pääosin kahden vuoden välein vuodesta 1999 lukien. Viimeisimmän poliisibarometrin mukaan poliisi on edelleen selvästi tärkein turvallisuustaho rikostorjunnassa ja lähiyhteisön turvallisuuden parantamisessa. Luottamus poliisiin on edelleen korkealla tasolla, mutta poliisia erittäin luotettavana pitäviä oli hieman vähemmän kuin vuonna 2012. Aiempaa suurempi osa vastaajista (40 %) piti todennäköisenä, että kansalaiset tai muut tahot yrittävät korruptoida poliisia. Poliisin sisäinen korruptio tai epäeettinen toiminta nähtiin selvästi todennäköisempänä kuin vuonna 2012.

Poliisia kohtaan tunnettava luottamus on erittäin tärkeää. Ilman kansalaisyhteiskunnan luottamusta poliisiin on vaikea täyttää sille annettua tehtävää missään yhteiskunnassa. Tämä on todellakin sellainen suomalainen vahvuus, jota ei ole varaa menettää. On totta, että erilaiset laajalle levinneet epäkohdat ja ongelmat voivat horjuttaa luottamusta poliisiin. Seuraukset voisivat olla vakavia, laajakantoisia ja pitkäaikaisia.

Luottamus on rakennettava ja ansaittava yhä uudelleen jokaisena päivänä. Luottamus koostuu monesta tekijästä, usein perustana ovat lukuisat arkipäiväiset kohtaamiset arkipäiväisten asioiden käsittelyssä. Hyvä luottamus poliisiin edellyttää, että poliisilla on riittävät voimavarat tehtäviensä hoitamiseen.

Luottamus voi myös vaihdella eri poliisitoiminnan osa-alueilla. Ihmisten oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja reilu kohtelu ovat kaikilla poliisitoiminnan osa-alueilla omiaan rakentamaan ja ylläpitämään luottamusta. Tästä suomalainen poliisi tänään tunnetaan. Mikään valvonta ei riitä korvaamaan puuttuvaa tahtoa toimia oikein ja oikeudenmukaisesti. Tulevien poliisimiesten ja -naisten rekrytointi ja poliisikoulutus ovat avainasemassa luottamuksen varmistamisessa myös tulevaisuudessa. Suomalaista poliisin koulutusjärjestelmää on hiljattain uudistettu. Poliisi-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 33/2016 vp

sin koulutus ja tutkimustoiminta ovat korkeaa tasoa ja ne kestävät hyvin kansainvälisen vertailun. Johtaminen ja esimiestyöskentely ovat niin ikään avain asemassa. Sama koskee poliisitoimintaa koskevan lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden selkeyttä. Sisäministeriö on käynnistänyt tammikuussa poliisin henkilötietolakia koskevan kokonaisuudistuksen, jossa otetaan huomioon myös rekisterien valvonnan kehittäminen eduskunnan vastauksen EV 216/2013 vp mukaisesti.

Poliisissa on viime vuosina kehitetty laillisuusvalvontaa koskevaa ohjeistusta ja laillisuusvalvonnan rakenteita. Kaikkiin poliisilaitoksiin on perustettu oikeusyksiköt, joiden tehtäviin kuuluu muun muassa henkilötietojen käsittelyn valvonta ja muu laillisuusvalvonta. Poliisihallituksessa on oma erillinen toimintonsa laillisuusvalvontaa varten. Järjestelmä tuottaa jatkuvasti laillisuusvalvontaa koskevia havaintoja, toimenpidesuosituksia ja korjaavia toimenpiteitä. Sisäministeriö on kohdistanut laillisuusvalvontaansa vastaavalla tavalla Poliisihallitukseen ja antanut toimenpidesuosituksia Poliisihallituksen laillisuusvalvontatoiminnasta. Julkisuudessakin esillä olleita kirjallisessa kysymyksessä mainittuja tapauksia on analysoitu niin Poliisihallituksessa kuin sisäministeriössä. Aineisto on laaja ja tämä työ jatkuu edelleen. Osassa asioita rikosprosessi on edelleen kesken. Sisäistä laillisuusvalvontaa koskevan ohjeistuksen kehittäminen on parhaillaan vireillä sekä sisäministeriössä että Poliisihallituksessa.

Sisäministeriö on tehnyt Poliisihallitukseen laillisuusvalvontatarkastuksen viimeksi joulukuussa 2015. Tarkastuksen teemana olivat erityisesti Poliisihallituksen vireillä olevia oikeudenkäyntejä koskevat siihen mennessä tehdyt johtopäätökset sekä tehdyt ja suunnitellut kehittämistoimenpiteet. Tarkastuskertomusta kirjoitetaan parhaillaan. Tarkastuskertomuksessa tullaan esittämään toimenpidesuosituksia. Sisäministeriö tulee varmistumaan tulosohjauksen ja sisäisen laillisuusvalvonnan keinoin siitä, että tarvittaviin poliisin koulutusta, toimintatapoja ja johtamista koskeviin kehittämistoimiin ryhdytään poliisihallinnossa ja että ne myös saatetaan päätökseen.

Helsingissä 25.2.2016

Sisäministeri Petteri Orpo